

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Május' 20-dikán, 1825.

D é l i A m é r i k a.

A' Buenos-Ayresi Ujság, az Árgus, Márcz. 8-kán következő újabb történeteket ír a' Perui környüllásokról: —

Ámbár Lima' kikötőhelye Callao befoglaltatva van azon Capitulatióba, mellyet a' Spanyol Fő-vezér Generális Kanterak és az Independensek' Generálisa Sucre az Ayakuchói csatázó mezőn a' Dec. 9-dikén történt verekedés után kötöttek, Spanyol Generális Rodil mindazonáltal, a' ki 2000 Spanyol katonákkal ezen várba bezárkózkodott, ezt az Independenseknek mind ez ideig által nem adta, s megátalkodva kinyilatkozatta, hogy ő ezt nem is fogja által adni, a' mellyért olly nagyon felindult Bolívar, hogy jutalmat-határozott és hirdettetett-ki a' nevezett Generális' fejire.

Mitsoda okok indithatták Generális Rodilt ezen megátalkodottságra, annyival bajosabb által látni, mint hogy már most legkissebb segedelmet nem várhat a' tengerről, mint hogy az Asia nevű Spanyol líneahajó minden hozzá tartozó egyéb hadi hajókkal eltávozott ezen kikötőhely elől, olly czélzással, hogy vagy Európába vissza evezzen, vagy pedig, ha úgy találják kívánni a' környüllások, a' napkeleti tengerre a' Filip' szigeteihez vegyé evezését, a' hol egy idő előtt hasonlóképpen nép-pezség hallatott uralkodni. A' Spanyol hadi hajóknak eltávozása után, Pinchicha nevű Kolumbiai Korvette zárta-be a' Callaói kikötő hely' száját.

Bolivárnak Limában ekkor csak 2000 emberei voltak, mint hogy egyéb sergei Felső Perú határai mellett tanyáznak a' Generális Sucre' vezérlése alatt, azt várván, hogy mitsoda kimenetele legyen az Olanétával folyó alkudozásoknak, ki még most is folyvást a' Perui Spanyol Királyi armáda' fő vezérének nevezi magát. Bolívar Guayaquilból vár Limához 6000 emberekből álló segítő serget, hogy Callaónak ostromoltatásához hozzá foghasson.

Nem soká az Ayakuchoi verekedés után ezen Olanétával is alkudozásokat kezdett Independens Generális Sucre, de a' melynek csak fegyver nyúgvás lehetett a' resultatuma, minthogy Olanéta telességgel nem akart egyébre rá állani, nevezetesen arra, hogy a' Perui Respublika' függetlenségét megesmerje. A' fegyvernyúgvás csak négy hónapra határoztatott, a' melly idő alatt a' Desaguadero rendeltetett közös határul a' két armádák között, úgy hogy Gen. Sucre annak északi partját, Gen. Olanéta pedig Déli partját tartja elfoglalva. Ezen Kötés Jan. 12-dikén készült, és Gen. Olanéta által 15-dikben erőssítettetett-meg, kinek hadi szállása ekkor La Paózban volt. A' négy hónapoknak eltelése után 3 napok múlva kezdheti-el az ellenségeskedést, a' melyik rész kívánni fogja. Potosit folytában az Olanéta' sergei tartják elfoglalva,

A' fenn-nevezett Ujság szerint a' Buenos-Ayresi Országlószék Követet és Követési Titoknokot nevezett és küldött Londonba az Anglus Országlószékhez, kétség

kívül oly útasítással, hogy a' Respublika' ügyét a' Francia Országlószéknél is folytassák.

Az Anglus Ujságokban már kijött az a' Koreskedési Kötés, melly a' Rio-de-la-Plátai Egyesült Státusok és Nagy Britannia között közelébb mult Febr. 2-dikán készült és ott ugyan azon hónapnak 19-dikén a' Respublika' Elölülője által meg erősítettett. Most már csak a' Nagy Britanniai Országlószék' rábifikálása várattatik. Az alkudozó Biztosok voltak Nagy Britannia' részéről Woodbine-Parish, a' Respublika' részéről Don Jose Garcia, az a' Buenos-Ayresben lévő Anglus Konzul, ez a' Respublika' külső dolgokra ügyelő Ministere.

A' Bordeauxi ujságban oly jelentés találatik, hogy az Ernestina nevű Francia hajó, melly a' Perui volt Spanyol Vice-Király La-Serna' 75 tisztékől álló Generál-Stábját hozza, a' Brasiliai partokhoz megérkezvén Rio-de-Janeiróhoz kikötött, a' honnét nem soká tovább fogja útját Francia ország felé folytatni. Generális Kanterák nem ül ezen hajón, mint hogy Angliába szándékszik kiszállani.

Nagy Britannia.

Ápril. 29-dikén Lord Gowernek azon jóvallatja felett folytak a' legfontosabb vételedések, hogy meghatározott fizetést kell rendelni a' Státus' kassájából az Irlandiai Cath. Papoknak: — „Már (így beszélt L. Gower) Pitt, Castlereagh, és Cornwallis urak is így vélekedtek. Ezen eszköz által a' Papság állapotja is jobb lábra állittatna, az Irlandiai szegénységen is könnyebbülés esne.“ — Hume úgy vélekedett, hogy ha a' Catholikus Papoknak fizetés rendeltetik, így szükséges képpen a' Dissentéreket is a' Státus' kassájából kell tartani, és azon mérsékelt szerént, hogy ha a' Cath. Papságnak eszten-

dönként 250,000 font Sterlingek rendeltetnek, szükséges lesz a' 200 Dissentér Papoknak 13,495 fontokat rendelni.“ — Courtetenay: — „En eleitől fogva azt jóvalltam, hogy fel kell szabadítani a' Catholikusokat: de abba még se' értettem soha egyet, hogy a' Dissentéreknek a' Státus' kassájából fizetést kelljen határozni. Ezek több tárgyakra nézve sokkal veszedelmesebbek az Uralkodó Religiónak, mint a' Catholikusoknak némelly állatásaik, tudományaik. En nem gondolom, hogy a' Catholikusok Theoriai okokra nézve viseltetnének ellenségesen az Angliai Egyház ellen, avvagy hogy ők ezt valami egyéb célzással akarják megbuktatni, hanem csak, hogy a' magok Egyházát állithassák ennek helyére. (Erre haczagás halaltott) Meg újítva mondom, hogy nem tartom a' Catholikusokat illy ellenségeskedésre alkalmasoknak: ellenben azt hiszem, hogy a' Dissentérek örömet semmivé tennék az Anglikána Egyházat, anélkül, hogy mást állitanának helyébe. En örökké pártját fogtam a' Catholikusok felszabadittatásának, de a' most jóvallott eszközt nem hagyom helybe. Már most csak néhány jegyzéseket akarok még tenni, melyek ugyan némelly gyaláztatást fognak réám vonni, de kötelességi érzéseim parancsolják, hogy ne gondoljak véle. —

„Néhány esztendőök telttek belé, még mostani vélekedésemet megállítottam, és ismét néhány esztendőök abba', míg arra eltökéltem magamat, hogy cselekedeteimet a' szerént alkalmaztassam (ismét haczagás támodott). Minden Sekták, minden Uralkodó Religiónak, még az Angliai Egyházat is ki nem vévén, oly egyetértést kívánnak a' magok követőiktől, a' melly felettébb magános, igen egy oldalú (Halljuk! Halljuk!) En csak a' magam gyenge vélekedésemet terjesztem ezen ház elejébe, de valóságos meggyőződési bizodalommal. Az én vélekedésem az, hogy el-

jött az ideje, hogy Vallásunk' Czikkelyeit megváltoztassuk. (Halljuk!). Ha a' tisztelt Urak azt a' fáradságot nem sajnállanák, hogy Hitünk' 39 Czikkelyeit megolvassák (ismét kaczagás és Halljuk! Halljuk!). — Nagyon sajnálom, hogy ezen ház ezen tárgyra nézve illy könnyű gondolkodással viseli magát, 's mint hogy beszédemnek a' lehetne következése, hogy egy illy nagy fontosságú tárgy nevetségessé tétetődjék, inkább nem akarom folytatni megjegyzéseimet (Folytassa! Folytassa! illy kiáltozás hallatott). Ha ezen ház annak már csak lehetséges voltát is nevetségessé és lehetlen képzetnek lenni tekinti, hogy Religiónk' 39 Czikkelyeit által olvassa, nem azt mutatja-e ki ez által is, a' mit feljebb erőssíték. Halljuk! Halljuk!). Mcrem erőssíteni, hogy azon Urak, kikhez Beszédemet intézem, Religiónk' Hitjék' ágazatait soha nem olvasták (ismét Kaczagás és hármás Halljuk! Halljuk! Halljuk!). Bizonytalán hiszem, hogy köztünk a' legreligióusabb Szülők, a' kik gyermekeiket legjobban kívánják neveltetni, azokat a' Religiónra nem taníttatják. Hitünk' ágazatai azért készítették, hogy a' sokféle Eretnekségek ellen oltalmazó paizsúl szolgáljanak. Hatodik Eduardus alatt 42-től állott a' számjok; Ersébeth Királyné alatt 39-re szállítottatott-le. Ezen Hitcikkelyeknek mind olyanok a' tárgyaik, a' melyeket hinni senkinek nem szükség (Erre hathatós Kaczagás hallatott), és a' melyek eránt ez vagy amaz meghatározott vélekedéssel lenni sem nem kívántatik, sem valami legkisebb hasznot nem hajt."

Courtenaynak ezen kicsapongásaira nem olvassuk, hogy valamelyik tag valamit felelt volna. Lord Kawendisch a' dologhoz szollván így beszélt: — „Ha okom volna azt gondolni, hogy a' Catholikus Papságnak rendeltetendő fizetés által oda czéloznak, hogy Irlandiában

valamelly hatalmas, fényes és felfuvalkott Hierarchiát eszközljenek, melly a' Protestáns Egyházzal Religión tudomány felett való veszekedéseket kezdetne, 's amaz ellen való irigykedést gerjeszthetne, így magam se' volksolnék arra, hogy a' Státus' kassájából rendeljünk fizetést a' Cath. Papoknak: hanem mint hogy tudom, hogy a' jóvallott eszköz csak arra való lesz, hogy a' Cath. Papoknak jobb élelmek 's 6 millió Catholikus lakosok' gyermekeinek jobb neveltetéssek legyen, helybe hagyom a' jóvallatot. Hogy valami gyűlölségest ne szolljak, nem akarom azt mondani, hogy az Irlandiai földművesek barbarus, hanem csak hogy a' legnagyobb tudatlansági állapotban vagnak, melly szerént úgy ítélek, hogy a' Papok élelméről való gondoskodás első lépés fogna lenni a' lakosok' erköltsi állapotjának javíttatására. Mit lehet ott várni, a' hol semmi neveltetés, sommi Religión nem találatik."

Minister Peel, úgy beszélt, hogy meg kell különböztetni e' két tárgyat egymástól, tudniillik: Hogy fel kell-e szabaddítani a' Catholikusokat? és hogy jó leszsz-e, hogy a' Státus' fizesse őket? Hogy kikell-e a' Religión hitért valakit a' Státus' hivatalaiból zárni? És hogy elő kell-e segíteni a' Catholikusok' principiumaikat az ő Papjaiknak rendeltetendő fizetés által? nagyon különböző kérdések.

Újabb Tudósítás Peruból.

Az Ayakuchói csata után Callaóra nézve annak Kommandánsával Rodillalé fordult alkudásokról, melyekről ezen Újságunk' elején röviden emlékeznék így ír a' Limai Ujság Jan. 1-ső napján: — „Azon tiszt, ki a' Gen. Sucre győzedelmének, 's Capitulatziójának hírével Limába megérkezett vala, innét mint alkudozó azonnal elküldetett Rodilhoz, hogy

Véle kérje-fel a' várat a' Capituláziónak ereje szerént: de csak a' szélső vigyázó-kig botsáttatott, 's kívánsága vissza vet-tett. Bolívar jónak találta azon Anglus Kapitányhoz, ki a' Camidge nevű linéa hajóval Callaótól egy ágyulóvénnyire állott, két Biztosokat kiküldeni, 'ötet arra kéré-tvén, hogy legyen közbenjáró a' Callaói Kommandánsnál 's ötet vegye réá, hogy ott az Anglus hajón kezdjenek alkudozást. Anglus Kapitány Maling elfogadta a' Bolívar' kívánságát 's azonnal beküldött Rodilhoz, 's ajánlotta neki a' hajót, hogy küldjön Biztos oda, 's végezzék el a' Bolívar' Biztosával a' dolgot. Ilanem Rodil kinyilatkoztatta, hogy ő semmi alkudozás-ra nem botsátkozik, Biztos se' küld se' a' hajóra se' másuvá, az Independensek' győ-zdelméről is kételkedik, 's végképpen ki-nyilatkoztatja, hogy ő a' Rebellesektől s a' maga Királya' ellenségeitől soha semmi alkudozókat el nem fogad. Vévén tőlle az Anglus Kapitány ezen meghatározott nyi-latkoztatást, az Anglus Biztosokat Cho-rillóshoz a' partra kiszállította, hogy on-nét Limába Bolívarhoz menjenek vissza.

Ugyan a' Limai ujság jelenti, hogy Anglus Admirális Rosamel, a' Csendesten-geren lévő Francia Kommandáns olly tu-dósítást küldött Bolívarhoz, hogy ötet a' ma-ga Országlószéke a' véle lévő hadi hajókkal csak a' Francia Kereskedésnek és zászló-nak oltalmazására küldötte a' Csendes ten-gerre, 's olly útasítás van elibe adattatva, hogy a' hadakozó részek eránt legszoro-sabb neutralitást tartson, és hogy minde-nek felett azon hazug hírnek megezáfolá-sán iparkodjek, mellyet a' rossz indulatú emberek elterjesztettek, tudni illik, hogy a' Francia Országlószék az Amériakai új Státusok eránt ellenséges indulattal visel-tetne.

A' Perui Congressus Febr. 10-di-kén kezdődik. Gondolták, hogy Bolívar La-Mar nevű Generálist fogja a' Perui

Elölülőségre ajánlani. Dec. 27-dikén olly határozást hirdettetett-ki Bolívar, hogy az Ayakuchói győzedelmet a' Gen. Sucre jó katonaságának lehet közönni, melyre nézve neki ezen csatázó mezőn emlékezet oszlopot kell emeltetni, a' melyre az ő mejj-képét kell felhelyeztetni. A' sergeknek ne-ve, mellyek a' csatán jelen voltak „Ditcős-séges“ legyen, a' katonák pedig egyenként mindnyájok megkülönböztetett érdemük-nek hirdettessenek-ki. A' Generálisok brillán-tal kirakatott emlékezet-pénzt kapjanak illy felülfrással: Ayakucho; 's ezt veres és fejér pántlikán hordozzák. Az egyéb tisz-teknek és katonáknak is, azoknak arany ezeknek ezüst, emlékezet pénzek adattas-sanak.

Elegyes Dolgok.

Déltől fogva Északig 's Kelettől fog-va Nyugotig óriási lépésekkel haladnak az újabb meg újabb tapasztalások előre. A' Glasgowi Kurir e-képpen ír: — Öröm-mel értettük, hogy hajós Hadnagy Klep-perton, a' ki azon négy Útasok között, kik Afrika' belső részeinek megvizsgálására mentek vala, már csak egyedül van élet-ben, Fecz fő városába Murczukba visz-sza érkezvén, innét Decz. 25-dikén sietve levelet írt Szülőjéhez, melyben arról tu-dósítja őket: hogy a' Tiger vize, a' melly eddig illy sok vizsgálódásoknak és véleke-déseknek tárgya vala, sem a' homok pusztaságokon, sem a' véghetetlen mtsárokkal bővölködő térségeken kiterjedve, sem valami nagy tótkban Afrika' belső részein el nem veszi magát mint eddig gondól-tott hanem mint más illy szép első nagy-ságú folyó víz annak módja szerént a' ten-gerbe szakad vagy foly-ki. Kár hogy el-mellözte meg-írni a' tudós utazó, hogy melyik tengerbe? Ha a' Nilust érti, úgy nyertesek azok, kik a' Nilust a' Nigernek

tartják. Ellenben ha az Átlás tengerét ér-
ti, úgy azok találták-el a' dolgot, a' kik
ezen vizet Zaire vagy Congo vidékein
keresték. Majd fog ő erről bővebben írni.

„A' világnak másik szegletéről, Észak
Amerikából így írnak: — Tavaly Május-
ban 80 személyekből álló kereskedő tár-
saság indult útnak 23 szekerekkel és 156
lovakkal Missouriból, és azon Santa-Fe
városa felé vette útját, a' melly Új Mexi-
kóban találtatik. Ezen nagy útát a' Missis-
sipi és Rio-del-Norte között lévő kietlen
térsegeken tette. Ez egy olly út, melly
eddig az embereknek legfeljebb is csak az
elméjekben ha megfordult, 's lehetséges
volta csak képzeletnek tartatott. Még is olly
szerentsés resultatum leve a' következése,
hogy 190,000 Dollár tiszta nyereséget ho-
zott vissza a' társaság arany és ezüst rú-
dákban, melly nagy summát azon gyapott-
ból készült áruportékákon nyerte, mel-
lyeket magával vitt vala. Eddig Santa-Fe
volt az Észak Amerikai lakosokra nézve
az Ultima Thule, ezen társaság pe-
dig azon-túl még négy nevezetes útakat
tört. Egy része a' társaságnak a' Rio-Pas-
so-del-Norte vizén nyomult le; más része
Új Biskayában a' Chihahuai és Durángói
bányákat látogatta-meg; harmadik, a' Ka-
liforniai tengeröböl, a' negyedik pedig
éppen a' Csendestengerig talált útát.

Lombard-Velencei Királyság.

A' Máj. 9-dikén költ Mailandi Ujság
így folytatja a' Felsőleges Útasokat illető
tudósításokat: —

Május' 7-dikén a' theatromot tisztel-
tek-meg Lódiban a' Felsőlegel megjelenés-
sek által, a' melly gazdagon meg vala
világosittatva. Az első felvonás' végzödé-
ségig maradtak benn. Az egész város szé-
pen meg vala világosittva, legszebben pe-
dig a' nagy piac, hol a' különb-különb
színekkel lángalló, 's szép izlés szerént

rakott lámpások, 's az ez napi örvende-
tes inneplést kifejező által-látszó figurák,
igen kedvesen tündek a' nézők' szemibe.

Május 8-dikán Udvari magános ká-
polnában halgatván reggeli misét a' Csá-
sar és Császárné Ő Felsőlegel, az után a'
Cosvayné aszszonyság kormányozása
alatt lévő leány novelő házat nézte-meg
Felsőleges Aszszonyunk, 's az intézetnek
minden környülállásait nagy lebotsátko-
zással 's figyelemmel kikérdezte. — Ezen
napon délutáni 3 óraker a' Monzai kas-
tély felé vették útjokat a' Felsőlegel 's a'
Cs. Fő Herczeg és Cs. Fő Herczegné. Lo-
diból Cassanon által Spinóban két
győzedelmi kapuk valának felállittatva
zöldágakból, a' mellyek virágokkal és szép
tisztelő irásokkal ékeskedtek 's az örven-
dezést muzsikai karnak zengése is nevel-
te. Hasonló két győzedelmi kapuk ékesked-
tek Rivoltában is, 's valamint Spinó-
ban úgy itt Rivoltában is a' környéken la-
kó közönségeknek Deputatziójik 's az ösz-
sze gyülekezett sokaságnak örvendező ki-
áltozásai fogadták a' Felsőlegelket. Cassa-
nóhoz délutáni 5 óraker érkezvén-meg
ott csak lovakat változtattak, 's azonnal
tovább indultak Iuzagón, Fornacin, és
Gorgonzolán által Monza felé. A' házak
mindenütt szépen felékesittetve voltak vi-
rágokkal és zöldágakkal. Az uczákat an-
nyi ember lepte-el, hogy a' szem be nem
foghatta. Győzedelmi kapuk is több hel-
lyeken állottak.

A' Monzai határra 7-tedfél óraker,
magába a' városba pedig a' 7-re 3 fer-
tályker érkeztek-meg a' Felsőlegel, hol a'
Vico-Király 's Vico-Királyné által fogadtat-
tak 's tiszteltettek, kik a' Felsőlegel előtt
két órával előre érkeztek vala oda. Estvé-
re az egész város megvilágosittatott.

A' Császári Felsőlegelnek Mailand
városába való közönséges bemenetele rend-

kívül fényes pompával tartatott Május' 10-dik napján, melyről e-képpen ír az ott 11-dikben kijött Ujság: —

„Ezen fő város' örömtől részeg nagy számú népének leghevesebb kívánsága a tegnapi napon beteljesedék, midőn a legjobb Monarkha és az Ő Felséges Hitvese, a' Lombárdiai familiának azon részét, melyet Császár Ő Felsége a' Rendnek, a' mesterségek és békesség' társaságában lett visszaállása után a' 10-dik esztendőben a' népeknek áldáskívánásai között jelenlétével köszöntött vala, ohajtott megjelenések által szerentséssé tevék. Sikertelen lenne a' népnek ezen ohajtott napon való lelki elragadtatását lerajzolni iparkodni; nintsenek szók azon szívek' és érzések kiömlésének kifejezésére, melyet itt az ábrázatok örvendező tekintete, a' mozgások és a' beszédek kiműtáltak. Az a' nagy méltóság, mely a' Monarkhát, a' maga népeinek atyját, körül fogta, mindeneiket dicsősséggé tette azon felséges világosság által, mely az Ő Felsége virtusairól 's alattvalójának szeretetjéről vissza sugárlott. —

„Ezen rendkívül örvendetes történet előtt már néhány napokkal szokatlan mozgást lehetett nálunk észre venni. Minden részesei valának a' szeretet és hódulás azon nyilatkoztatásának, a' mely ezen szerentsés szempillantatra el-vala készítettve, 's minden gondolkodások csak egy tárgyan határozódának. Végre felvirada ezen szép nap, 's az éjjeli esső után szerentsés mezejinket a' napnak fényes és tartós sugárai világosíták-fel. —

Délután öt óra vala, midőn az ágyuk' durrogásai Urunk és Aszszonyunk Ő Felségeknék 's a' Cs. Fő Herczegnek és Cs. Fő Herczegnének Loretóba érkezését jelentették. Itt egy nagy sátor vala a' Felségék' fogadására felállítatva, a' melynél utazó szekereiket elhagyván, Lombardia' Romandirozójától, a' Fő Kamarástól, a' Fő Lovászmestertől, a' Lombard-Velen-

czei Királyság' Fő Czerimonia-mesterétől, azon Palotás-Aszszonyoktól, kik a' Császárné Ő Felsége' szolgálatjára határozatva vagynak, 12 Kamarásoktól, a' Daraband-Testörzök' Kommandásától, 's a' Lombardiai Nemes Testörzök' Kommandásának Helytartójától fogadtattak és tiszteltettek. —

Azután gála hintókba ültek a' Felséges Utasok 's kíséruikkal egyetemben a' város felé közelgettek, 's oda való bemeneteljeket az úgy nevezett Porta-Orientalén tartották, hol a' város' Podestája a' Magistratualis Assessorokkal 's Mailand' közönsége' Tanácsának Deputátzójával állván a' szerentsés és hűséges nép első hódulását a' tisztelt Monarkhának beajánlotta, 's hol a' hintók egy kevéssé megállapodván, a' Podesta a' hűségnék, szeretetnek, és háládatosságnak érzéseit, melyekkel a' Mailandi nép oltelve van, 's a' kiknek legbetsesebb 's legbuzgóbb kívánságát, a' kegyes, 's ohajtott Monarkha és Atya 's a' Mária Theresia' Felséges Örököse teszik, a' Monarkhához intézett rövid beszéd által kifejezte. Ezen tisztelettel teljes érzésekhez pedig a' Monarkha Felséges Hitvese' virtusai 's felséges tulajdonságai eránt viseltető mélységes tisztelet is hozzá csatolta magát. Császár Ő Felsége' egy szerető atya' jóságának kifejezéseivel fogadta ezen tisztelettel teljes adózásokat, 's mind ezek után a' városba folytatta bemenetelét a' Felségék' úti serge.“

Magyar Ország.

Posonyban e' h. 12-dikén meghalt Kollorédó-Wallsce Grófné, született Kis-Szerényi Szerényi Gróf Kisaszszony Csillag-Kereszt Dáma, vízi betegség miatt életének 76 esztendejében.

A' Posonyi Ujságlevelkben panaszt olvasunk a' folyó Májusi időre nézve. Tapasztalásból tudják ott a' vidéki szállómivesek, hogy Május' 15-dik és 16-dik éj-

szakái dér nélkül mulnak el, azután nem félhetik szállójikat a' hidegtől. Most nem ok nélkül féltek, mint hogy 14-dikben reggel eső esvén erre olly hideg éjszaka következett, hogy dér lévén az álló vizeken vékony jeget lehetett szemlélni. Mitoda kárt okozott a' szállóhegyeken, erről még nem érkeztek volt tudósítások, de ha okozott, ez annyival sajnosabb Posonyra nézve, hogy itt különben se' lehetett igen bőséges szüretel remélni.

(Mi ezen tudósításhoz azt a' megjegyzést tehetjük Bécs' környékeire nézve, hogy a' milyen kedves melegnapokkal szolgáltak itt ezen hónapnak első napjai, éppen olly kedvetlenre változott által ennek 2-dik hete, 's az-óta folytában így tart. Itt a' térségen ugyan csak hideg esőzések voltak, hanem a' Bécs' szomszédságában lévő hegyeken gyakran havazott is. Ba d e n n é l ezen napokban bokáig érő hó esett, de hamar elolvadt, és még nem is hallottuk, hogy ártalmas hideg következett volna rá, A' Bécsiek téli ruhájokat hordják, 's a' szobákat sokak fűtetik).

(Egy ujságban pedig azt a' jövendőlést olvassuk a' jövő nyárra és az ősz két első hónapjaira nézve, hogy az 1819 és 1822-dik esztendő béli melegek és száraz napok e' nyáron ismét elé fogna kerülni, 's a' nevezett két őszi hónapok is olly kedvesek fognak lenni, mint akkor voltak — 's már előre is jóvalja a' jövendő a' szállós vidékeknek, hogy az idén ne siessenek a' szüreteléssel, hanem várják-el az időt, míg a' szálló jól el készül.

Nagy-Váradról Május 7-dik napján. Nemes Bihar Vármegyének különös örömmel várt, és a' legnagyobb örvendezéssel fogadott napja volt a' folyó esztendői Május 3-dik napja, a' midőn elfelejtetlen emlékezetű Gróf Széki Teleki

Sámuel Úr Ó Excellentiájának régolta üresen volt Fő Ispányi székét Nagy Méltóságú Vázsonkői Gróf Zichy Ferencz, Császári Királyi Kamarás, belső titkos Tanácsos, és a' Fő Törvényszéknek Assessora, köz tapsolások között elfoglalta. Az örömeinek tárgya, előtte való nap estve 5 óra tájban Nagy Méltós. Dénesfalvi Gróf Cziráky Antal Úrral, Magyar Ország Tárnok Mesterével, mint béiktató Királyi Biztonsággal érkezett meg Püspökibe, hol már a' Nemes Vármegye Banderiuma, és számos Küldöttjei, valamint több Nemes Vármegyéből érkezett vendégek is, fényes kísérettel várták. Itt leginkább magára vont a' Méltóságos Keresztszegi Gróf Csáky Károlynak, a' Bandériom vezetőjének mind drágaságára, mind a' hajdani kort képző minémiségére nézve Daliás ritka Magyar öltözete, úgy hogy mindenkiben a' Nemzet' régi nagyságának kedves emlékezetét, és óhajtását felgerjesztené. — A' Nagy Méltóságú Urakat ide érkezéskor Fő Tisztelendő Csák Ferencz Nagy-Váradai Kanonok Úr a' Deputatio képében jeles beszéddel fogadta, melly után öröm kiáltások zengedezvén, a' fényes rend a' városba megindult, és muzsika karok zengedezései, mozsarak durrogásai, és köz öröm között a' Méltóságos Deák szertartású Püspök lakásához megérkeztek. Ottan Méltóságos Vulkán Sámuel, egyesült Görög szertartású Püspök Úr, második nagy Deputatióval köszöntötte. Azután Gróf Zichy Ó Excellentiáját innen fényes kíséret a' Vármegycházához vezette, hol ismét új kiküldetés tisztelte a' Nagy Méltóságú Fő Ispányt, valamint Nemes Arad, Szabolts, Békés, Kraszna, Közép-Szolnok, Kolos, Szathmár, Zaránd, 's Heves Vármegyének, 's szabad Királyi Debreczen városának, a' Districtualis Táblának, 's Hajdú Kerületeknek Deputátussai köszöntötték, kik hasonlóképpen a' Királyi Commissarius Úr tiszteletére is elmentek. Estve Méltóságos

Vurum Jó'sef Püspök Úr gazdag vacsorával fogadta a' nagy Vendégeket.

Reggel Május 3-kán 9 órákor mindnyájan egész fényességben öszve gyűltek a' Deák Szekes templomba, hol Méltóságos és Fő Tisztelendő Vurum Jó'sef Úr, Nagy-Váradai Deák Püspök, számos Egyházi szolgálattal előbb a' Sz. Lelket segítségül híván nagy Misét tartott, mellynek végével az egész Nemesség a' Reformatum templomba gyülekezett öszve, melly tágassága miatt a' gyűlésre volt elkészítve, hova a' Nemes Vármegyének nagy Deputatioji által mind a' Nagy Méltóságú Kir. Commissarius, mind a' Nagy Méltóságú Fő Ispány Úr különösen meghívatattak, és tapsoló örömmel elfogadtattak. Elsőben is Nagy Méltóságú Gróf Cziráky Ó Excellentiája, ékes és hathatos Magyar beszédet tartott, mellynek folyáiban felolvastatott a' Felsőleges Királyi parantolat, és a' kinevező Decretum, mellynél fogva zengő „Eljen!“ kiáltások között szokott mód szerént Nagy Méltóságú Gróf Zichy Ferencz beiktattatott és felemeltetett. Ekkor Ó Excellentiája is jeles beszéddel köszöntött be, mellyre a' Nemes Vármegye részéről Tek. Detrik Miklós Úr, nagy tudománnyal és ékesszólással szólott, mind a' Kir. Biztos, mind pedig a' Fő Ispány Ó Excellentiájokhoz. Így a' beiktatás végbe menvén, némelly közügyek vétettek fel, és az új Fő Ispány Úr Ó Excellentiája által számos Uraságok, kik közt több Magnások is valának, Nemes Bihar Vármegyének Assessoraivá nevezettek. Leírhatatlan az a' köz öröm, az a' nagy megegyezés, melly ezen örvendetes székújítást mindenek előtt kedvessé, és örvendetessé tette. — Erre az ebédkövetkezett, mellyet Nagy Mélt. Gróf Zichy Ó Excellentiája adott ezen innepre az ösz-

ve gyűlt Nemes Vendégeltnek. Ez olly drága, olly bő és fényes készülettel volt, hogy annak gazdagságát és pompáját nem lehetett eléggé csudálni. Az asztal 3 részre volt felosztva, úgy hogy 800 vendég könnyen meg-férhetett, és a' szolgálat mindenütt olly bővséggel tétetett, hogy annak gazdagságát csak illy nagy Méltóság áldozhatta egy illy öröm innepnek, melly valamint a' Méltóságos Familiának különös fényt ad, úgy Nemes Bihar Vármegyét ki-magyarázhatatlan örvendezéssel, és biztató kedves reménységgel töltötte el.

Hiradás Ló-vásárról.

Az Erdélyi Ménes-Birtokosok által tett egyezésnek következtésül, Felsőleges Urunk kegyelmes engedelmével, ezen folyó esztendőben kezdődnek a' Kolosvárott ezután minden esztendőben tartandó nagy Ló-vásárok. Meghatározott ideje Augustus 7-dik napja 's az azt követő Hétt. A' legnevezetesebb Ménesek-Tulajdonosai magokat kötelezve egyezvén meg abban, hogy ezen vásárra Ménesekből eladó Lovakat fognak hozni, kétségen kívül mind hámos, mind háttas, mind pedig fiatal Lovak és Csödörök, 's jók feles számmal lesznek jelen. A' vásárhoz megkívántató alkalmas hely, Ló-oskola, szükséges istalók, és jó legelő eránt minden el van előre igazítva. Megszóllítanak ezennel minden Lovakat venni, vagy eladni kívánó akár mi renden lévők, hogy ezen vásárt jelenléteikkel díszesíteni méltóztassanak. Jó haszonvehető Lovak, 's igaz Magyar érzéssel való jószívvel látás az, a' mire minden Idegent is meghívni bátorokodunk. Sibón, Aprilis 15-dikén 1825.

Báró Wesselényi Miklós,
az Erdélyi Méneses Gazdák nevében.